

PRELIMINÄR PROMEMORIA

BEVILJANDE AV STATLIGA UNDERSTÖD FÖR STÖDJANDE AV SANERING AV FÖRORENADE OMRÅDEN ÅR 2020

1 Bakgrund

Lagen om stödjan­de av sanering av förorenade områden (246/2019, nedan *understödslagen*) har trätt i kraft den 1 januari 2020. Enligt lagen beviljar Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland prövningsbaserade understöd, inom ramen för det maximibelopp som årligen fastställs i statsbudgeten, till utredning av risken eller olägenheten för hälsa och miljö som orsakas av föroreningar i jordmån, grundvatten och sediment samt till sanering av förorenade områden. Ett understöd som beviljas är statsunderstöd.

Iståndsättningen av förorenade markområden har utförts tills den 31 december 2019 genom statens system för avfallshanteringsarbeten, som beskrivs i 35§ i avfallslagen (1072/1993), på så sätt att staten har antingen genomfört undersöknings- och iståndsättningsarbeten själv eller det har beviljats ett ekonomiskt stöd för undersökningen eller iståndsättningen. Enligt övergångsbestämmelsen i 14 § i understödslagen, i ärenden som gäller statens äldre system för avfallshanteringsarbeten och som är anhängiga vid förvaltningsmyndigheter när lagen träder i kraft, följs de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Det vill säga, från och med den 1 januari 2020 finns det utrednings- och saneringsprojekt som är anhängiga enligt båda system och anslag ska användas för båda.

2 Promemorians syfte

Ansökningstiden för understöd för utredning och sanering av förorenat området är kontinuerlig. Ansökningar som lämnas in vid olika tidpunkter är därför inte jämförbara med varandra under processen för beviljande av understöd. Understöd ska beviljas enligt samma kriterier i alla situationer.

Denna promemoria är statsbidragsmyndighetens preliminära riktlinje om vilka godtagbara kostnader anses vara stödberättigande. Alla uppgivna kostnader accepteras inte automatiskt utan alla poster som sökanden har anmält ska granskas separat. Med hjälp av promemorian ses till att alla sökande behandlas likvärdigt när stödnivån bestäms. I denna promemoria behandlas inte annars allmänna eller speciella villkor för beviljande av understöd.

Av synnerligen vägande skäl kan beviljas ett enskilt undantag från denna promemorias riktlinje om projektet inte annars kan beslutas eller genomföras.

3 De tillgängliga anslagen för 2020

Understöd beviljas från moment 35.10.22 och 35.10.61 i statsbudgeten.

Miljöministeriet har med sitt beslut den 25 februari 2020 (Dno VN/4074/2020) anvisat anslag för iståndsättning av förorenade markområden på 1 271 000 euro från moment 35.10.61 i statsbudgeten och med sitt beslut den 25 februari 2020 (Dno VN 1104/2019) anvisat anslag på 250 000 euro från samma moment för år 2019.

Miljöministeriet har med sitt beslut den 17 mars 2020 (Dno VN/4098/2020) anvisat anslag för undersökningar och saneringar av förorenade områden på 1 000 000 euro från moment 35.10.22 i statsbudgeten för 2020 samt med sitt beslut den 17 mars 2020 (Dno VN/1108/2019) anvisat anslag på 150 000 euro för 2019.

För närvarande uppskattas att från ovanstående belopp kan användas 2 200 000 euro för understöd och för att ordna arbetet samt för kostnader som orsakats av statens äldre system av avfallshanteringsarbeten. Det slutliga beloppet kommer att specificeras senare under kalenderåret. Andra anslag är inte tillgängliga som överförs från år 2018 och 2019.

4 Mål och prioriteringar

Statsbidragsmyndigheten har satt upp följande målsättningar och prioriteringar för 2020:

- 1) Begränsning av klimatförändringen och minskning av utsläpp
- 2) Främjande av en cirkulär ekonomi
- 3) Tryggande av tillgången till vattentjänster och grundvatten

Målen och prioriteringarna för beviljandet av understödet är att främja bevarande av naturresurser, en cirkulär ekonomi samt skyddet av grundvatten och en hållbar riskhantering så att den totala nyttan av utredning av föroreningsgraden och saneringen är så stor som möjligt i förhållande till de olägenheter som de orsakar. Hållbarheten ska bedömas med tanke på miljökonsekvenser, hälsoeffekter, sociala konsekvenser och ekonomiska konsekvenser.

5 Godtagbara kostnader

Vid fastställande av godtagbara kostnader beaktas följande punkter:

- i. De uppgivna kostnaderna i ansökan bedöms om de anses vara godtagbara kostnader. Beloppet av de godtagbara kostnaderna bedöms utgiftsspecifikt. Kostnaderna

ska vara extrautgifter för sökanden alltså de har uppkommit på grund av projektet. Därför omfattar understödet inte sökandes allmänna lönekostnader.

- ii. Understödet ska grunda sig på de kostnader som sökanden har ådragit sig. Understödet beviljas inte för sådana verksamheter eller kostnader som helt eller delvis betalas eller sköts av någon annan än sökanden.
- iii. Understödet beviljas verksamheter eller deras kostnader i den utsträckning det inte har fått andra offentliga eller privata stöd eller bidrag.
- iv. En förutsättning för beviljande av understöd är att sökanden själv ska bidra med minst 10% av de kostnader som orsakats av verksamheten.
- v. En faktor som minskar understödets belopp är den ekonomiska nyttan som ägaren eller innehavaren av fastigheten eller den som genomför saneringen får av att saneringen genomförs. Storleken på förmån beaktas och den minskar beloppet av de godtagbara kostnaderna.
- vi. Vid prövning av understödets storlek kan även lämpligheten och hållbarheten av den metod som används vid åtgärderna beaktas. Vid planering och utförande av projektet ska beaktas riskbaserad, hållbarhet och cirkulär ekonomi. Riskhanteringsmetoder ska vara kostnadseffektiva, de ska spara naturresurser, undvika skadliga miljökonsekvenser och främja cirkulär ekonomi. Den mest hållbara riskhanteringsmetoden eller om det gäller en kombination av flera riskhanteringsmetoder, de mest hållbara riskhanteringsmetoderna ska väljas som saneringsalternativ och jordmassorna ska utnyttjas effektivt.
- vii. Understödet är till sin karaktär sporrande. Stödberättigande kostnader är de kostnader som uppkommit huvudsakligen efter inlämnandet av understödsansökan och kostnader ska vara motiverade och nödvändiga för den verksamheten som understödet ansöks för. Om man ansöker om understöd för saneringsåtgärder, kostnader som orsakats av byggnadsplaneringen kan betraktas som godtagbara kostnader även om kostnader har uppkommit före inlämnandet av understödsansökan.
- viii. Beloppet av de godtagbara kostnaderna anses vara kostnadernas värde exklusive mervärdesskatt utom när beloppet av mervärdesskatt uppbärs slutligen av understödstagaren.

6 Understödet belopp

Mot bakgrund av det ovanstående samt de anslag som finns tillgängliga, beviljas understöd enligt följande:

- A. Understöd beviljas för utredning av föroreningsgraden på ett område
- 1) för grundläggande undersökningar beviljas 50 % av projektets godtagbara kostnader, dock för högst 10 000 euro
 - 2) för fortsatta utredningar (inkluderar en plan för iståndsättning, beredning av en riskbedömning och en hållbarhetsbedömning) beviljas 50% av projektets godtagbara kostnader, dock för högst 15 000 euro.
- B. Understöd beviljas för sanering av ett förorenat markområde
- 1) 30% av projektets godtagbara kostnader, dock för högst 150 000 euro för sanering genom byte av jordmassor eller isolering;
 - 2) 40% av projektets godtagbara kostnader, dock för högst 350 000 euro för sanering med hjälp av *on site*- eller *in situ*-saneringsmetod.
- C. I situationer där förorening kan orsaka allvarlig risk för hälsan eller miljön eller om kostnader som orsakats av utredning av föroreningsgraden eller sanering av området anses vara uppenbarligen oskäligen för understödstagaren, beviljas understöd för:
- 1) utredning av föroreningsgraden på ett område, 60% av projektets godtagbara kostnader dock för högst 20 000 euro;
 - 2) sanering av ett förorenat markområde
 - i. 40% av projektets godtagbara kostnader, dock för högst 200 000 euro för sanering genom byte av jordmassor eller isolering;
 - ii. 60% av projektets godtagbara kostnader, dock för högst 700 000 euro för sanering som genomförs i objektet (on site / in situ).
- En allvarlig risk för hälsan anses gälla bland annat ett objekt som ligger i ett grundvattenområde och som används för vattenförsörjning eller föroreningen hotar ett sådant grundvattenbildningsområde som redan är i dåligt skick, det är motiverat att utreda en fara eller olägenhet som hotar ett dylikt grundvattenområde eller om förorening orsakar fara eller olägenhet för ett dylikt grundvattenbildningsområde.
- D. Om jordmassorna utnyttjas i objektet eller i något annat objekt på ett hållbart sätt så att minst 60 % av jordmassorna som uppgrävs vid sanering genom byte av jordmassorna och placeras inte i en mottagningsplats, kommer understödet att höjas med 10 procentenheter och det maximala understödsbeloppet höjs 10 procent av det maximibelopp som anpassas i det fallet.
- E. Understödet beviljas inte mer än vad har ansökts.
- F. Om understöd beviljas ett företag eller någon annan sammanslutning som utövar ekonomisk verksamhet kan understödets belopp vara högst 50 % av de godtagbara kostnaderna. Beloppet får inte överskridas.

7 Giltighetstid

De riktlinjer som anges i denna preliminära promemoria följs tillsvidare. Promemorians riktlinjer kommer att granskas i oktober 2020 och promemorian uppdateras vid behov.

8 Godkännande av promemorian

Detta dokument har behandlats i enheten för centraliserade miljöjänster vid Birkalands NTM-central (Keskityt ympäristöpalvelut). Dokument har föredragits av jurist Mika Heinonen och godkänts av enhetschef Ari Nygren. Detta dokument har godkänts elektroniskt. En anteckning om att dokumentet har godkänts elektroniskt finns på dokumentets sista sida.

Enhetschef

Ari Nygrén

Jurist

Mika Heinonen